

Opremljeni za kmetovanje ob pogostejših sušah

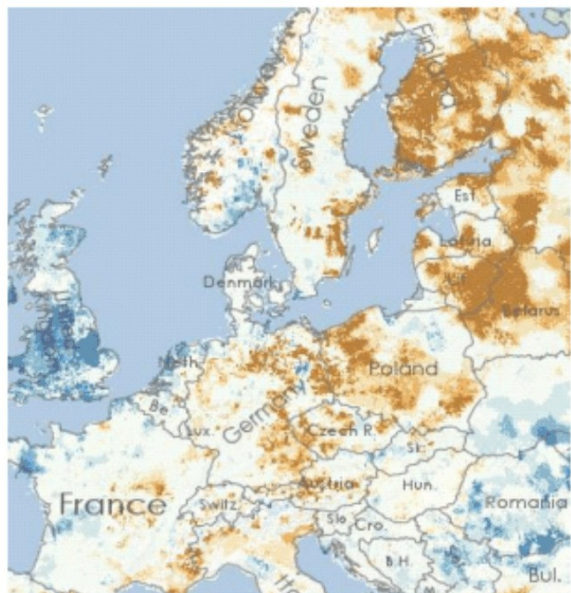
*Andreja Sušnik
Gregor Gregorič
Agencija RS za okolje*

**EIP PRO-PRIDELAVA:
3. Usposabljanje
13. maj 2020**

Poletna suša leta 2019

Odstopanja talne vlage od običajne v osrednji in severni Evropi

Slovenija se je v lanskem letu najhujšemu na srečo izognila

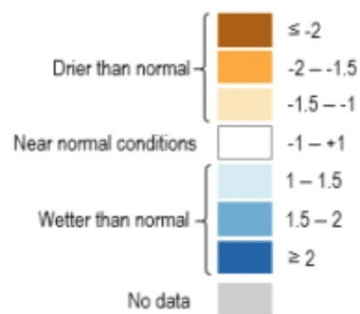
SMA, 11th to 20th of June 2019

SMA, 21st to 31st of July 2019

SMA, forecast to 11th August 2019

Suša v Evropi – avgust 2019
JRC Evropski observatorij za sušo (EDO), 8. avgust 2019

France on drought alert as 39 départements impose water restrictions

The Local
news@thelocal.fr
@thelocalfrance

8 July 2019
09:39 CEST+02:00

weather

glance

Share this article

Farmers are facing water restrictions and drought in France. Photo: AFP

Drought in Germany: "We need to warn farmers earlier"

By zeit - April 1, 2019 297 0

Škoda po suši 2019

NEWS

Germany's forests on the verge of collapse, experts report

Germany's parched forests are nearing ecological collapse, foresters and researchers warn. More than 1 million established trees have died since 2018 as a result of drought, winter storms and bark beetle plagues.

„Snežne suše“ - ogrožajo zimski turizem

Climate change research predicts 70 per cent less snow in Alpine ski resorts by 2099

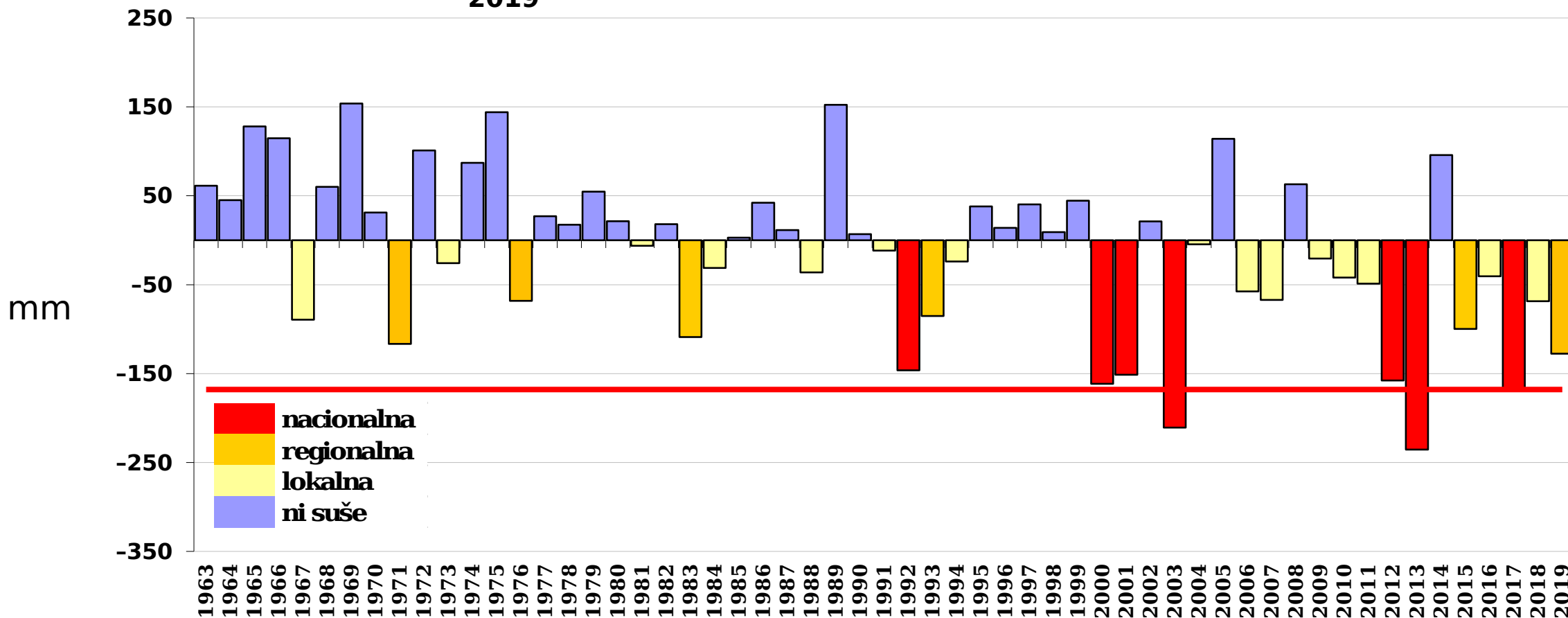

Skiers enjoyed warm sunshine in ski resorts like Zermatt this half-term, but rising temperatures in the Alps are bad news. Credit: Arso Vreme

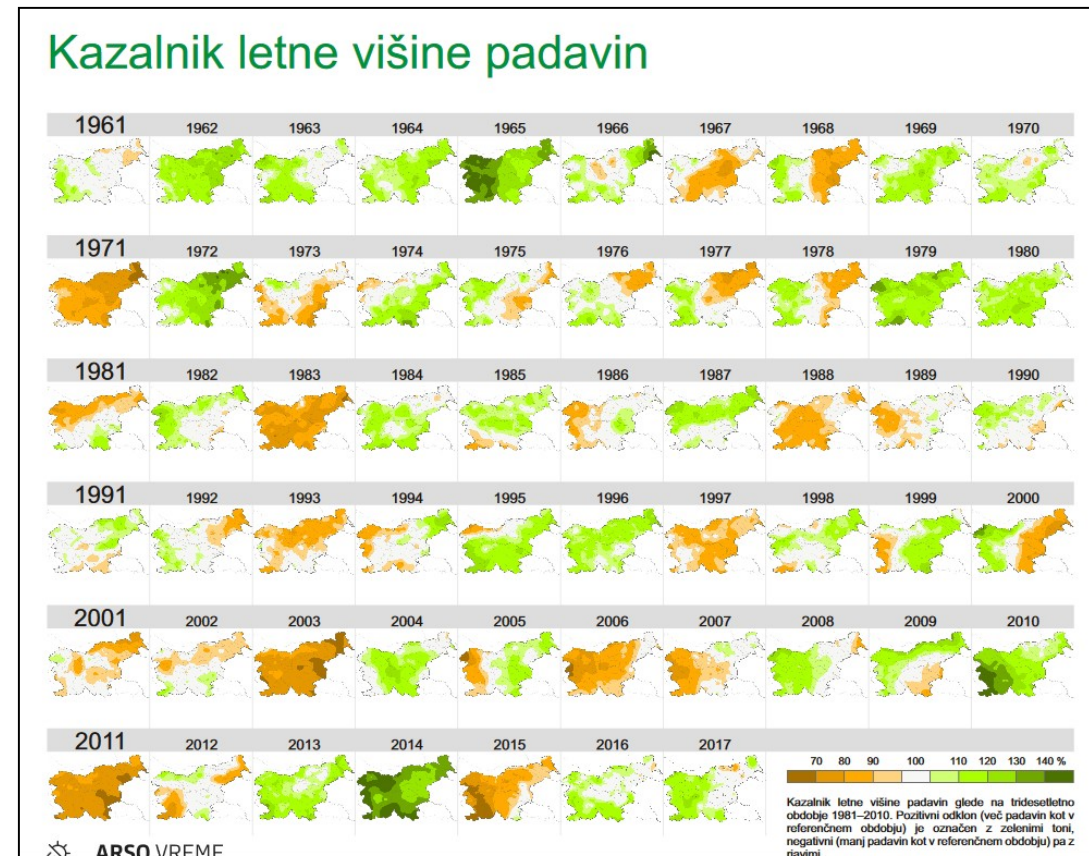
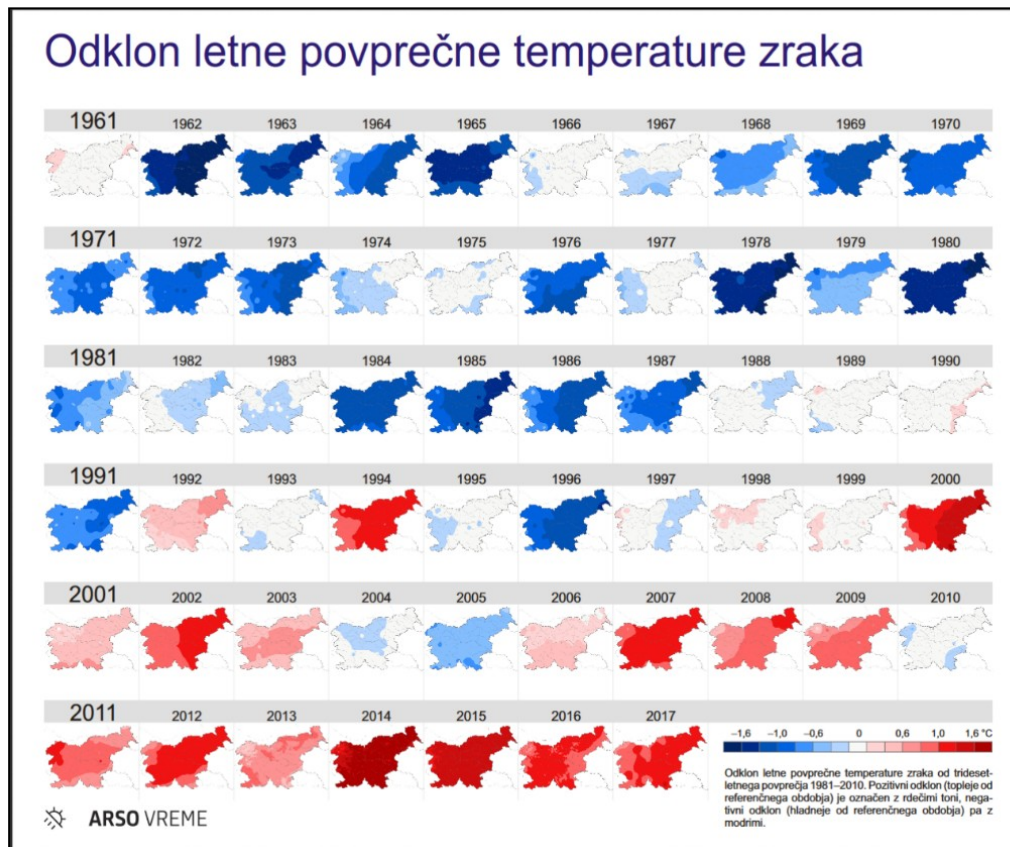
Vse večje težave s sušo v Sloveniji.

Poletna meteorološka vodna bilanca 1963 - 2019

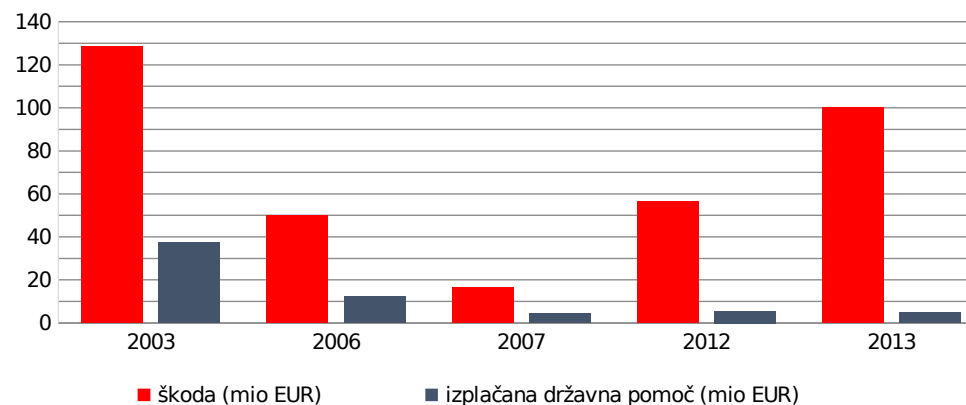

Prostorski prikaz povprečne letne temperature zraka in letnih padavin - časovni trakovi

- Prelomno obdobje: pozna 1980-ta.
- Nadpovprečno topla leta so se zgostila po letu 2000.
- Letni prikaz padavin - ne izraža povsem sezonske raznolikosti

Kmetijstvo se vse pogosteje sooča z vremenskimi tveganji

SUŠA 2017:

65,3 mio EUR

POZEBA 21. in 22. april 2017:

46,8 mio EUR

POZEBA 25. do 30. april 2016:

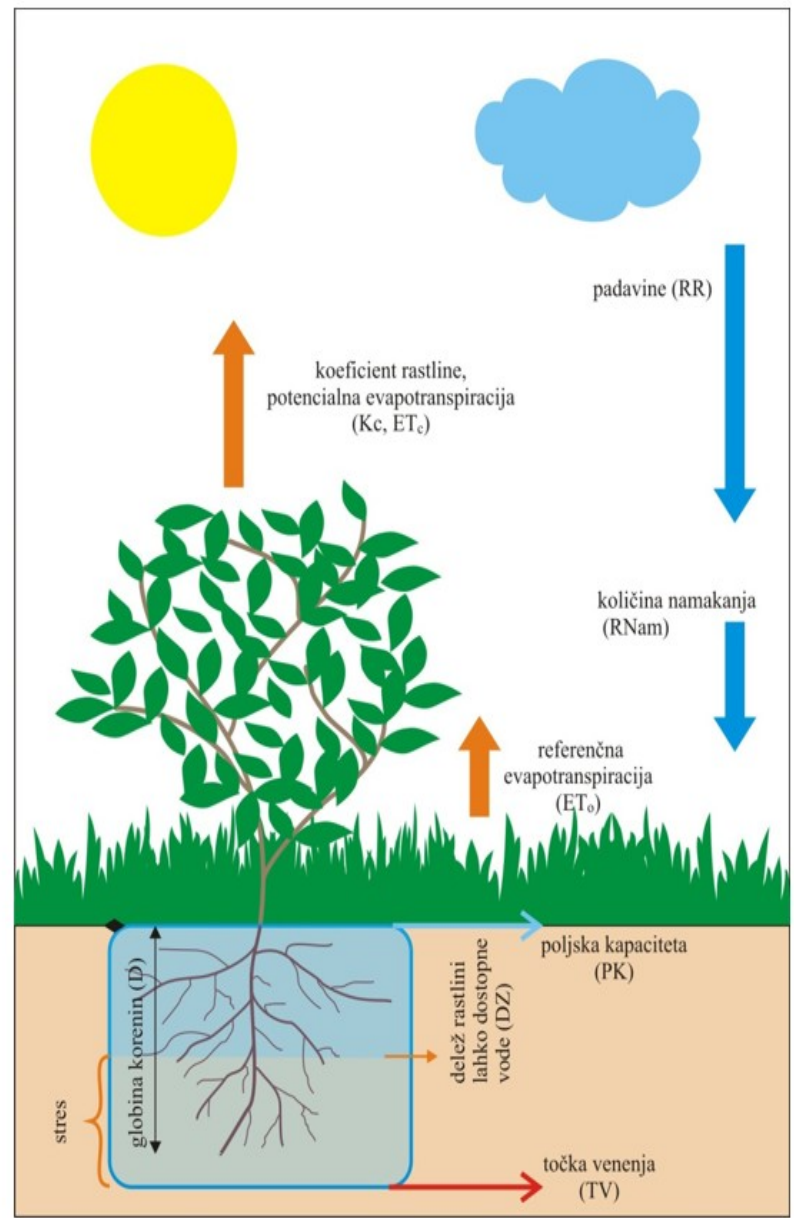
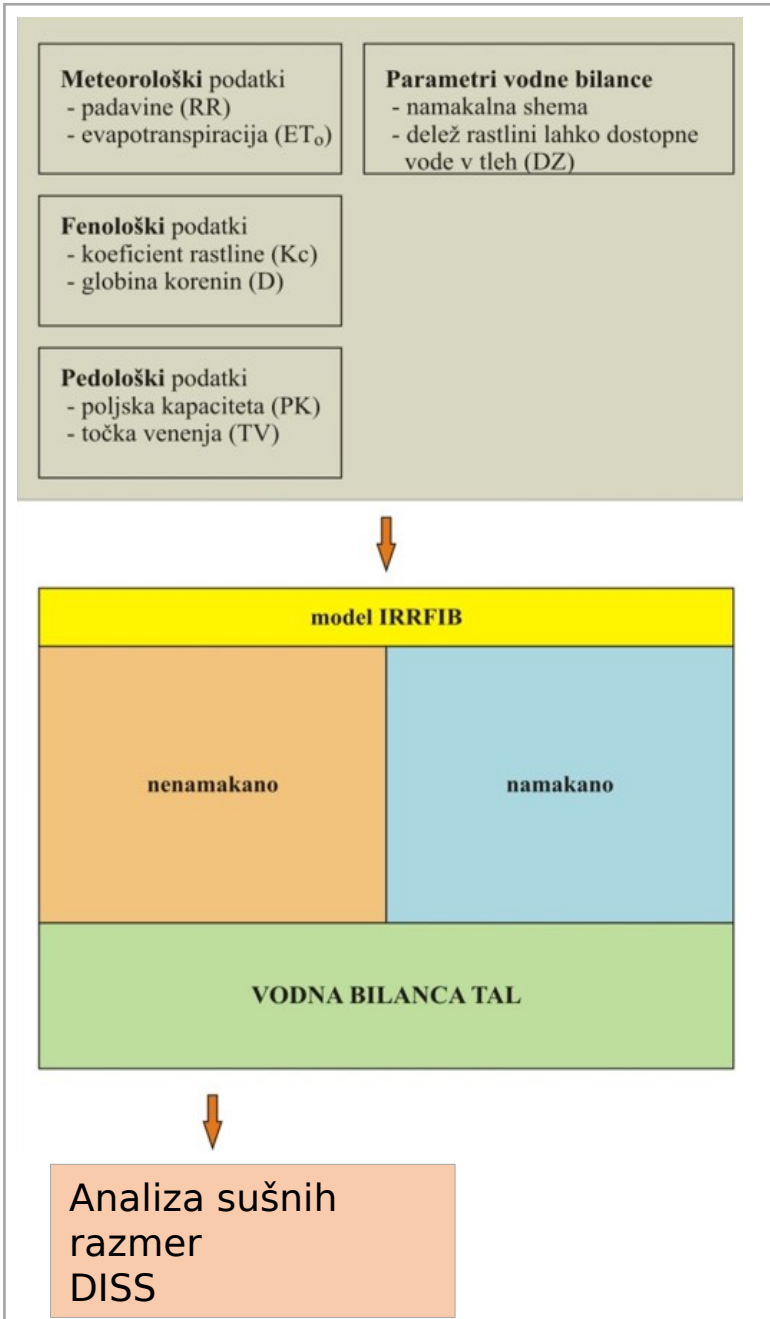
44 mio EUR

ŽLEDOLOM 2014:

214 mio EUR

Foto: Dnevnik,
Večer

Spremljanje stanja in razvoja vremena in pripravljenost na ukrepe postaja vedno pomembnejše!

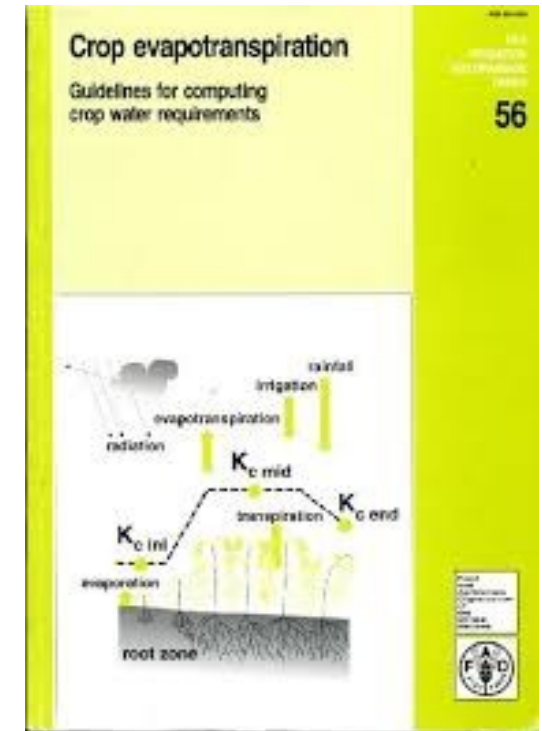
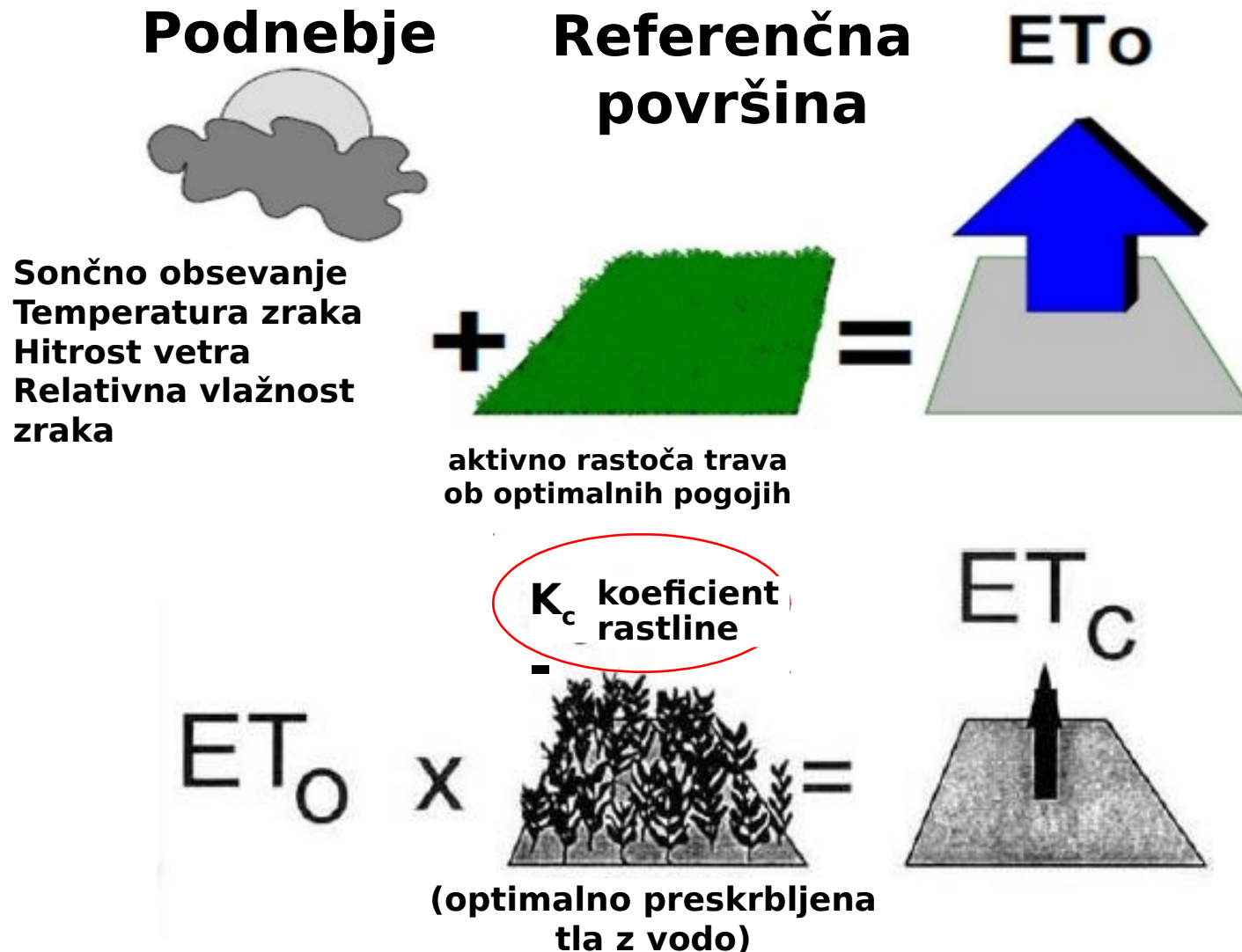
Vodna bilanca rastlin

model IRRFIB 03.1.

algoritem je implementiran tudi v SPON

Referenčna (ET_o) in dejanska evapotranspiracija (evapotranspiracija rastlin- ET_c)

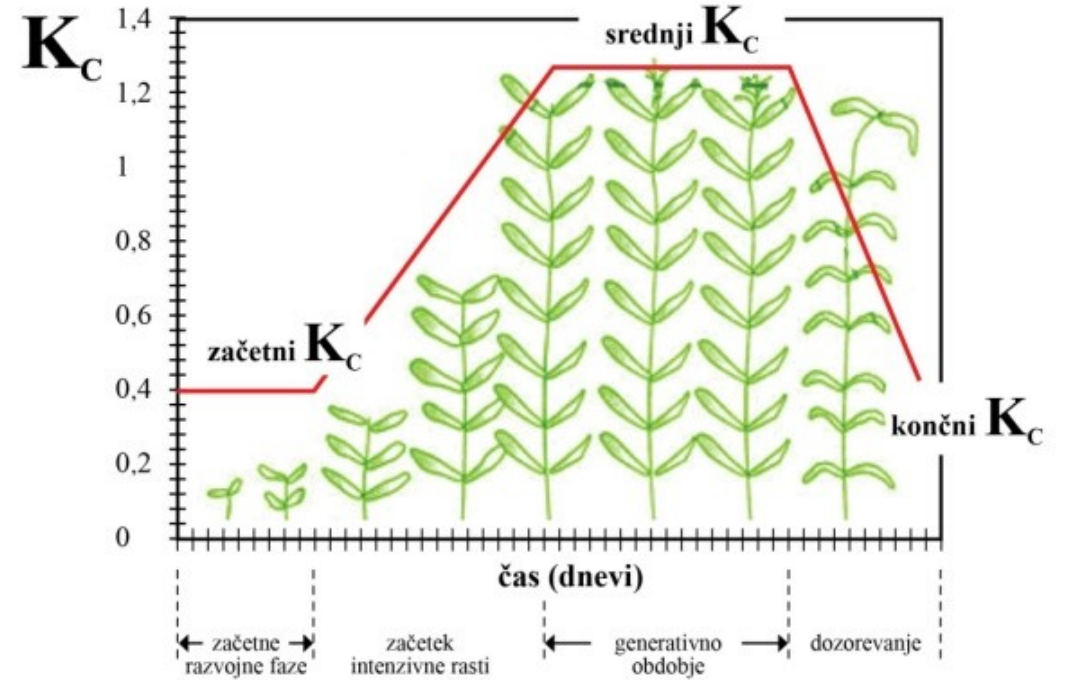
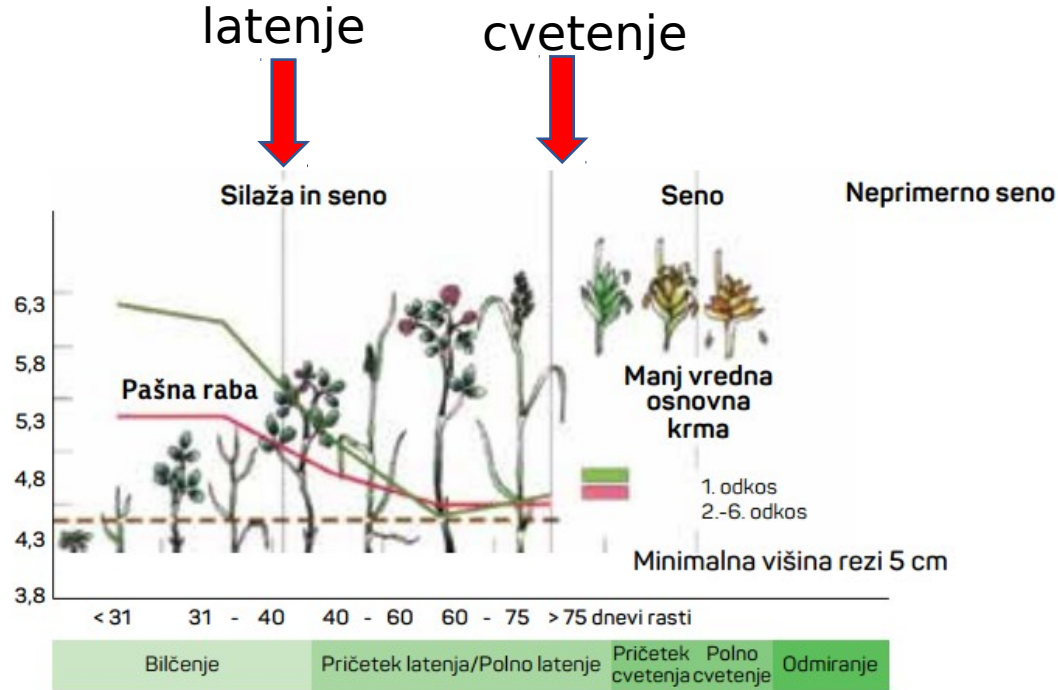

Metoda za izračun: Penman - Monteith

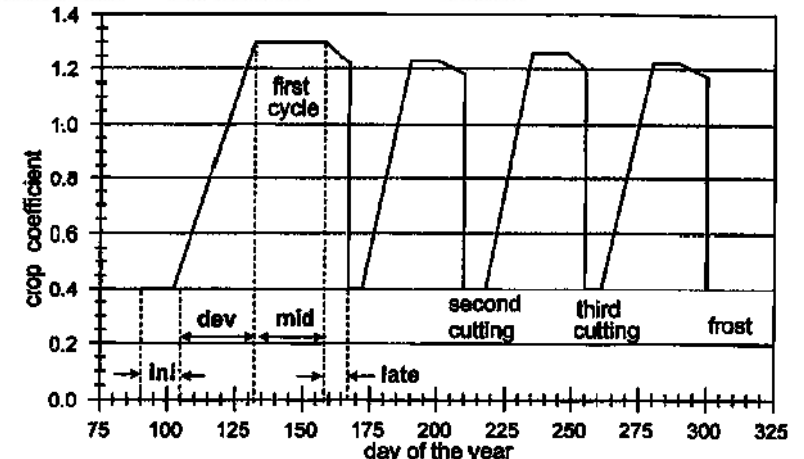

Fenološki podatki – velikost K_c – primer: travnik

Hočko pohorje	Pričetek latenja	Cvetenje
Travniški lisičji rep	8.5.	20.5.
Travniška latovka	15.5.	30.5.
Pasja trava	11.5.	24.5.
Visoka pahovka	14.5.	26.5.
Travniški mačji rep	21.5.	26.6.

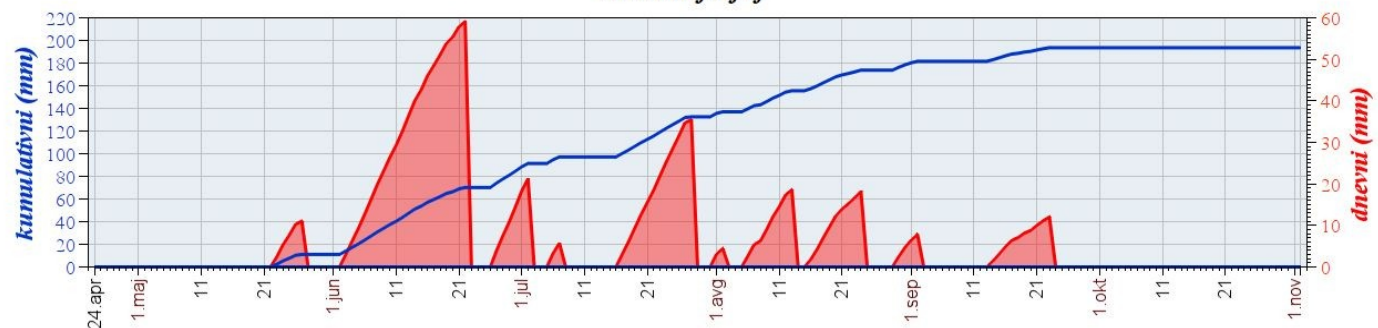
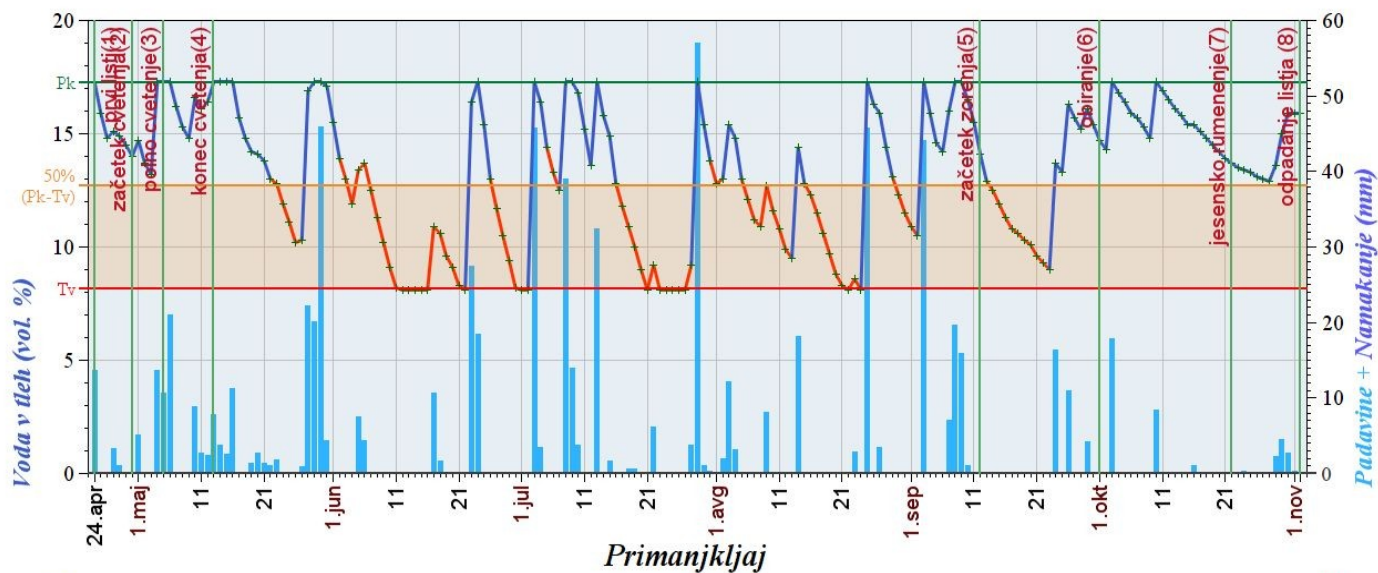
Razmerje med ET_c in ET_o , ključna fenologija (K_c)

Sušni stres – jablana (*Jonatan*) v vegetacijskem obdobju 2019

Vodna bilanca 24.4. -2.11.2019, Slovenj Gradec
Jablana, slaba tla, nenamakano

Rastlina je **porabila 496** litrov vode in bila **v stresu 78** dni. Rastlini pa je v stresu **manjkalo 194** litrov vode.

Vodni primanjkljaj / Stresni sušni intervali

Dnevni bilten na spletu: Agrometeorološka napoved – „traktorčki“

15 regij v Sloveniji

Meritve in napovedi

<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/agromet/forecast/>

- Pregled
- Opozorila
- Vreme
- Vreme podrobneje
- Letalstvo
- Podnebje
- Podnebne spremembe
- Agrometeorologija**
- Vodni krog
- Arhiv meritev
- XML/RSS/HTML
- Povezave
- Pogosta vprašanja
- Novice / Zanimivosti
- O spletnih straneh

meteo.si > Pregled > Agrometeorologija

Agrometeorologija

Aktualno

Kako ocenjujete naše storitve - [kratka anketa](#)

Napoved meteorološke vodne bilance

<http://meteo.arso.gov.si/met/sl/agromet/>

Modra stran za pametne naprave

ARSO VREME

Spremljajte nas:

Vsebina agrometeorološke napovedi

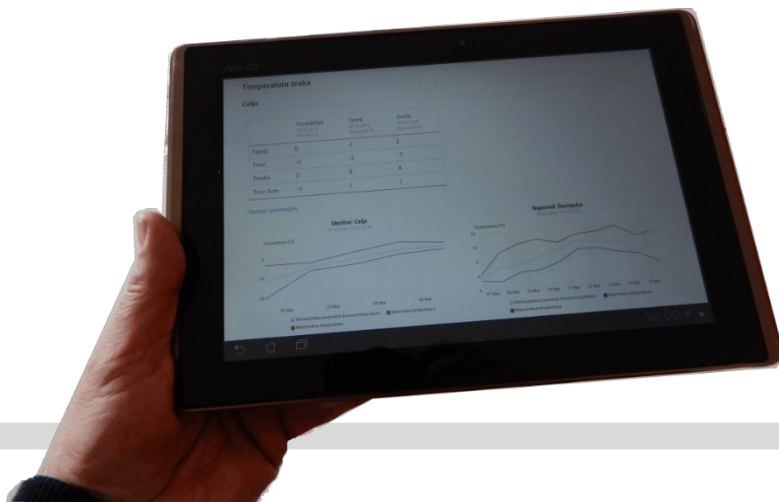
Vremenska opozorila, dnevne, 3-dnevne in 10-dnevne napovedi

Temperatura zraka

Vsote efektivne temperature zraka (temperaturni pragovi 0, 5, 8, 10 °C)

Temperatura tal (globine 5, 10, 30 cm)

Hitrost in smer vetra

VODNA BILANCA:

- o Padavine
- o Evapotranspiracija
- o Meteorološka vodna bilanca
- o Kumulativna meteorološka vodna bilanca
  - (obdobje vegetacije in obdobje mirovanja)

Členi meteorološke vodne bilance - padavine

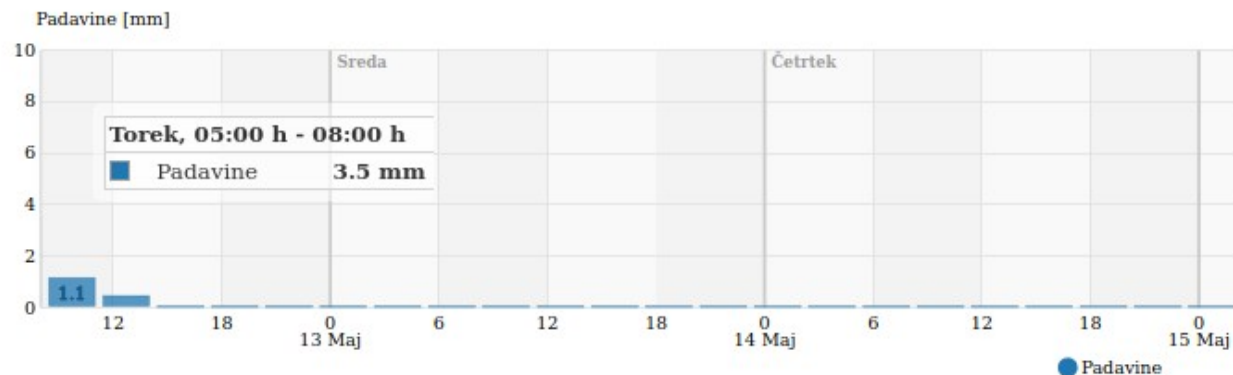
Količina padavin

Murska Sobota

Preteklih 5 dni 07.05.2020 do 11.05.2020 Meritev	0 mm
Torek 12.05.2020 Napoved	8 mm
Sreda 13.05.2020 Napoved	0 mm
Prihodnjih 10 dni 12.05.2020 do 21.05.2020	11 mm

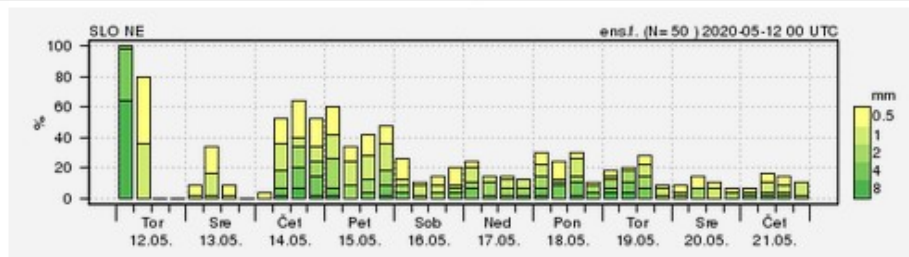
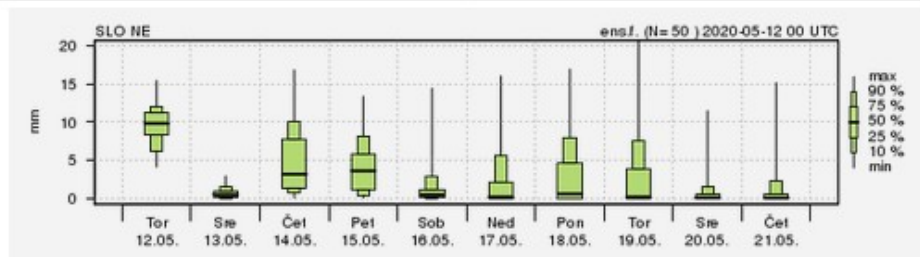
Napoved 3-urnih padavin: Pomurska

12.05.2020 - 15.05.2020

Razlaga spremenljivk

Napoved verjetnosti in količine padavin

10-dnevna
napoved

Evapotranspiracija (metoda izračuna: Penman-Monteith)

Koliko vode izhlapi v enem dnevu? Izraženo v litrih vode na kvadratni meter ali mm.

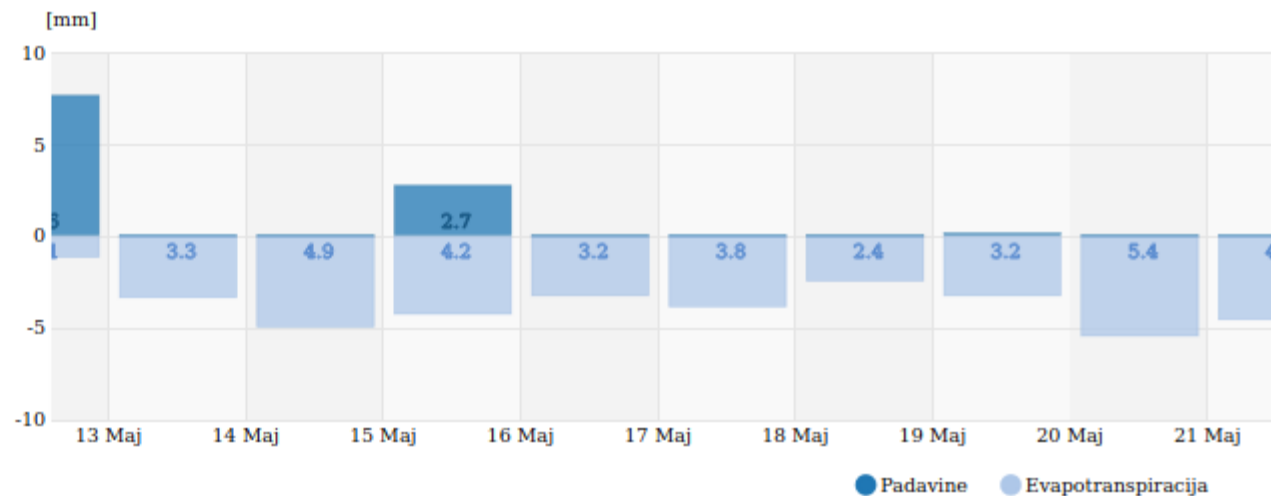
Evapotranspiracija

Murska Sobota

Preteklih 5 dni 07.05.2020 do 11.05.2020 Meritev	3 mm
Torek 12.05.2020 Napoved	1 mm
Sreda 13.05.2020 Napoved	3 mm
Prihodnjih 10 dni 12.05.2020 do 21.05.2020	35 mm

Napoved: Pomurska

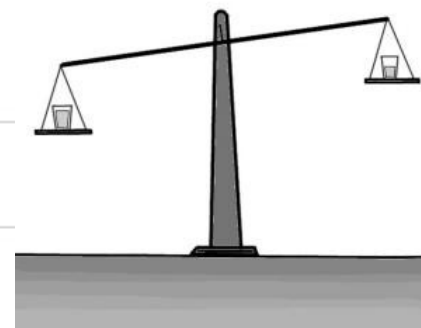
12.05.2020 - 21.05.2020

Napoved vodne bilance - razlika med padavinami in evapotranspiracijo

Vodna bilanca

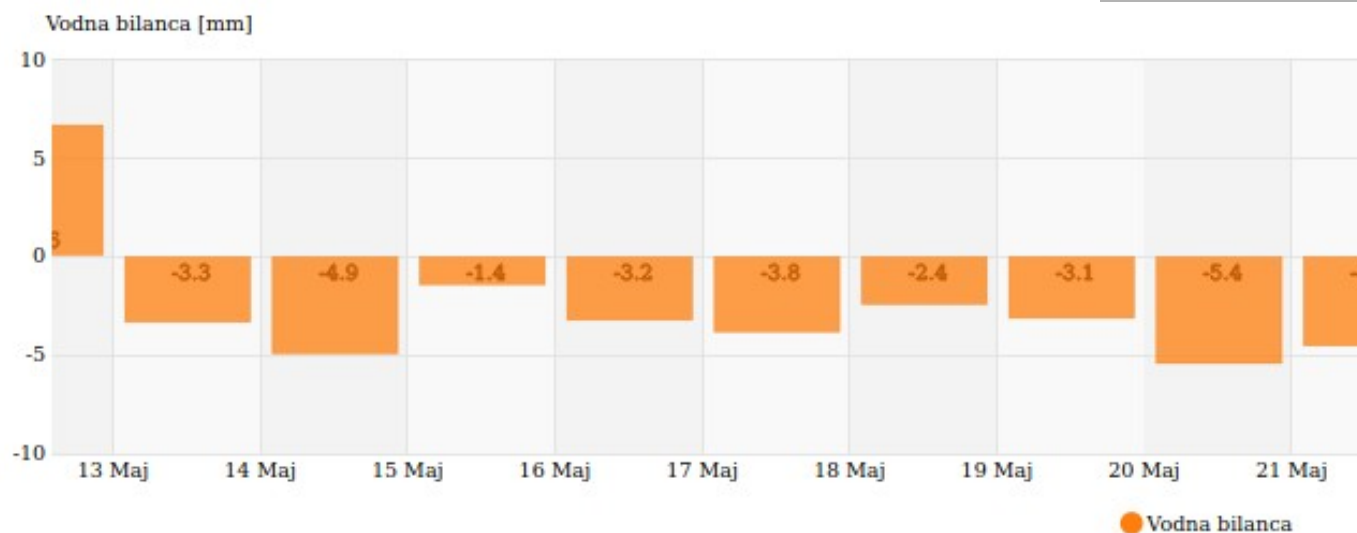
Murska Sobota

Preteklih 5 dni 07.05.2020 do 11.05.2020 Meritev	-3 mm
Torek 12.05.2020 Napoved	7 mm
Sreda 13.05.2020 Napoved	-3 mm
Prihodnjih 10 dni 12.05.2020 do 21.05.2020	-23 mm

Napoved: Pomurska

12.05.2020 - 21.05.2020

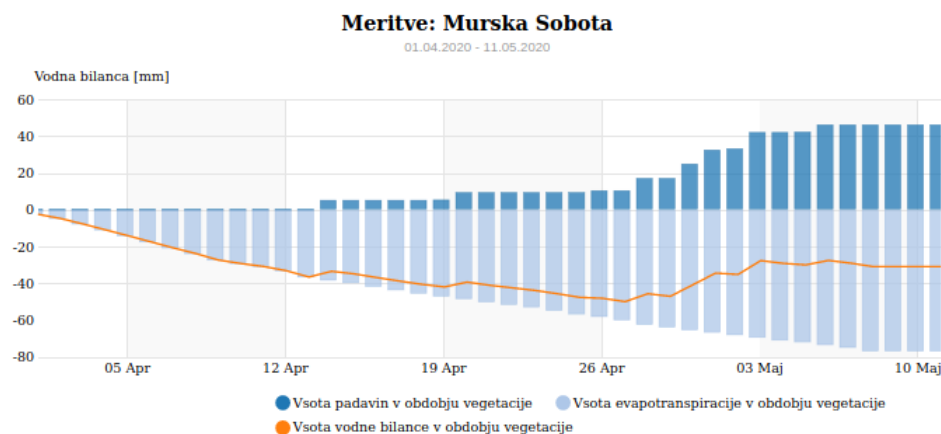
Presežek ali primanjkljaj v naslednjih 10 dneh?

Vodni primanjkljaj v vegetacijskem obdobju in obdobju mirovanja – kazalnik suše

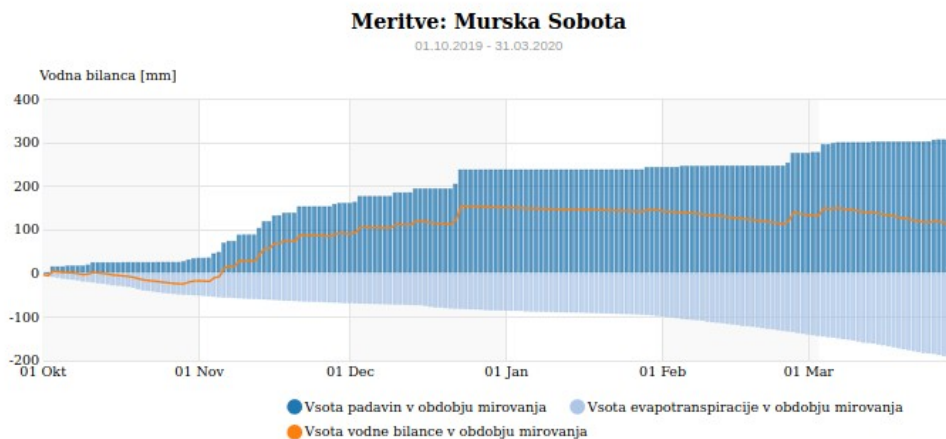
Vodna bilanca v vegetacijskem obdobju (od 1.4. do 30.9.)

Akumulacija	Vegetacijsko obdobje 01.04.2020 - 11.05.2020 Meritev [mm]
Padavine	46
ET ₀	76
Vodna bilanca	-31

Vodna bilanca v obdobju zimskega mirovanja (od 1.10. do 31.3.)

Akumulacija	Obdobje zimskega mirovanja 01.10.2019 - 31.03.2020 Meritev [mm]
Padavine	305
ET ₀	195
Vodna bilanca	110

Temperatura tal po času in po globini talnega profila

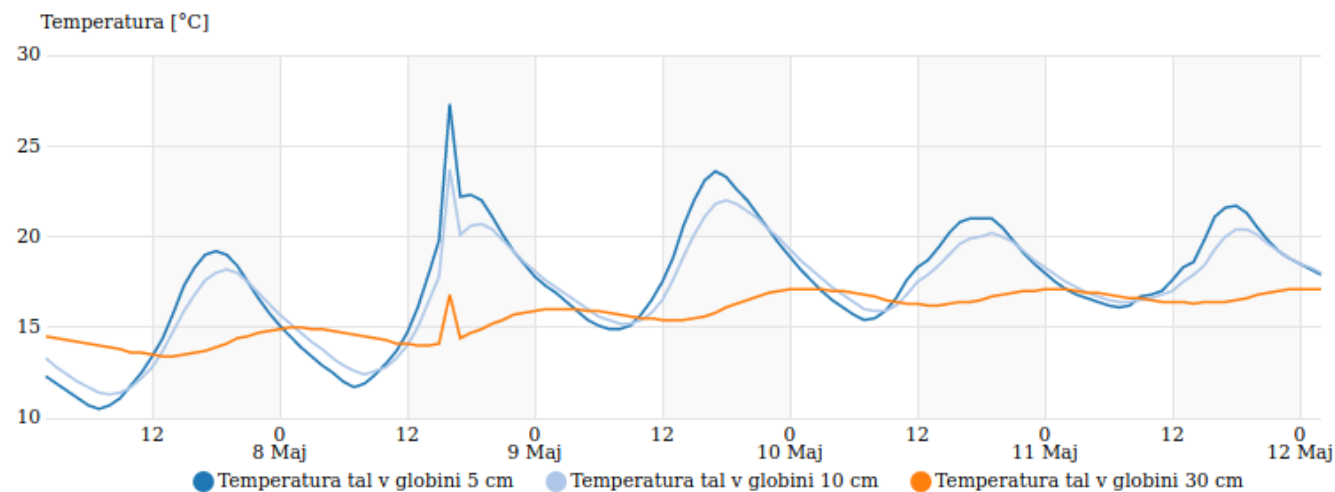
Temperatura tal

Murska Sobota

Globina	Nedelja 10.05.2020 Meritev [°C]	Ponedeljek 11.05.2020 Meritev [°C]
Tg 5 cm	18	18
Tg 10 cm	18	18
Tg 30 cm	17	17

Meritve: Murska Sobota

07.05.2020 - 12.05.2020

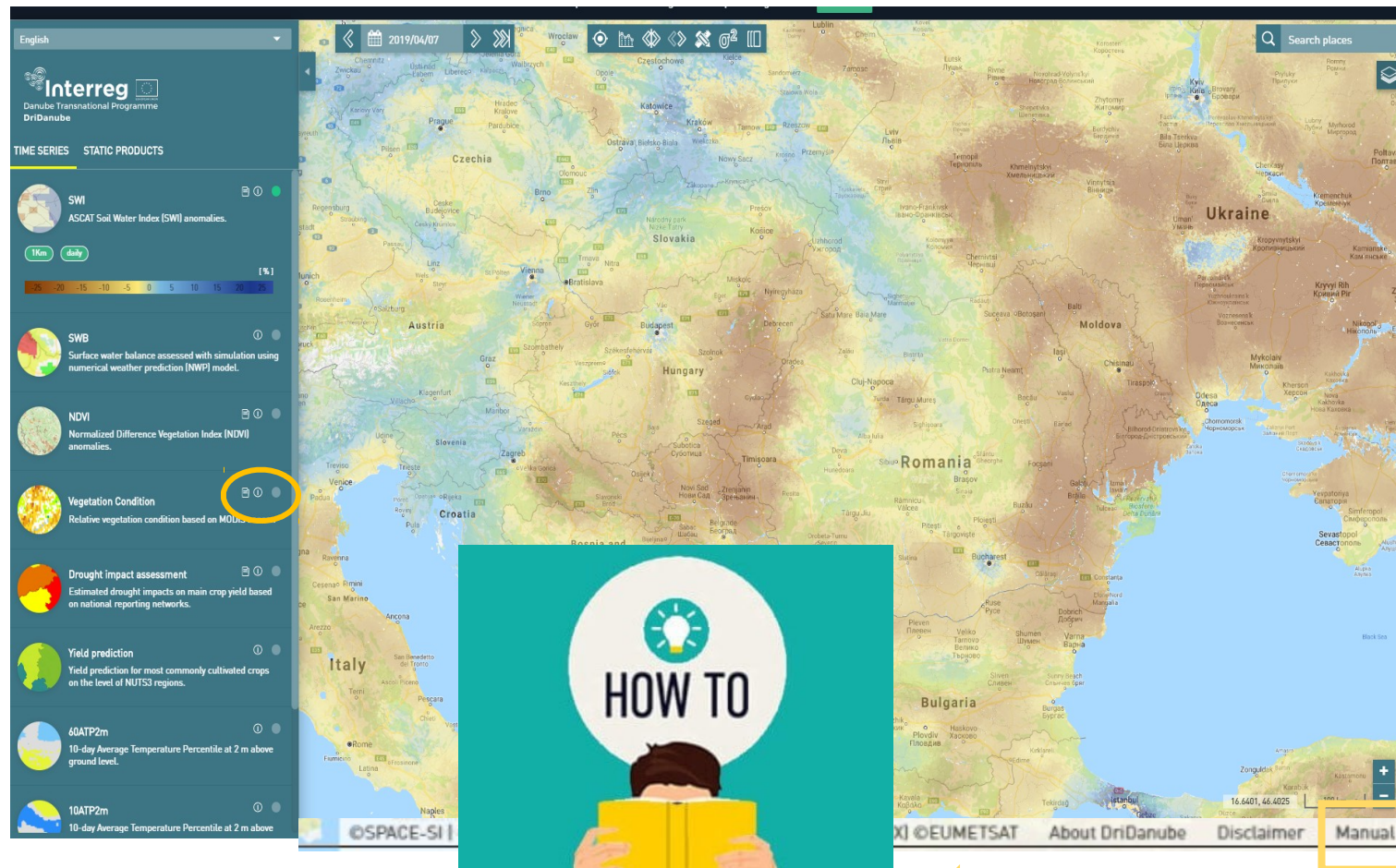
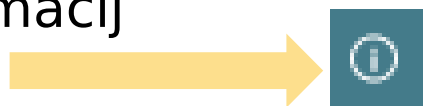
Sušni uporabniški servis

o Povezava:

droughtwatch.eu

o Uporabniška navodila s katalogom

o Bližnjica do informacij

Drought Watch – uporabniška navodila

EO data
catalogue of
the Drought
User Service
Version 2

Sušni kazalci – sušni uporabniški servis (DUS)

Vir podatkov: podatki daljinskega zaznavanja, meteorološki podatki

Že integrirani produkti /sušni kazalci za regijo Podonavja:

- **SWI** – odstopanje vsebnosti vode v koreninskem sloju tal od povprečja (dnevno)
- **SWB** – površinska vodna bilanca na osnovi numeričnih prognostičnih modelov vremena (vegetacijsko obdobje, akumulacija dekadnih vrednosti od 1. aprila dalje)
- **NDVI** – odstopanje stanja vegetacije - ozelenjenost (dekadno)
- **Stanje vegetacije** – stanje vegetacije za posevke in travnike (tedensko)
- **Vpliv suše na kmetijstvo** – ocena vpliva suše na izbrane kmetijske rastline – rezultati tedenskega poročanja nacionalnih poročevalskih mrež
- **60ATP2m** – 60-dnevno povprečje T na višini 2 m (percentilna analiza) (dekadne vsote od 1. aprila dalje)
- **10ATPT2m** – 10-dnevno povprečje
- **H-SAF** – 24-urna akumulacija padavin

Pridruži se poročevalcem o suši

PRIDRUŽI SE

Slovensščina

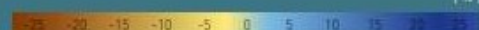

ČASOVNE VRSTE   STATIČNI PRODUKTI

SWI
Kazalec vlažnosti tal (SWI)

1Km   dnevno

SWB
Površinska vodna bilanca ocenjena na podlagi simulacij numeričnih prognostičnih modelov (NWP)

NDVI
Normaliziran indeks vegetacije (NDVI)

Stanje vegetacije
Kazalec relativnega stanja vegetacije, ki temelji na senzorju MODIS

Ocena posledic suše
Posledice suše na glavnih kmetijskih kulturah in gozdovih, ocenjene s strani poročevalcev na terenu.

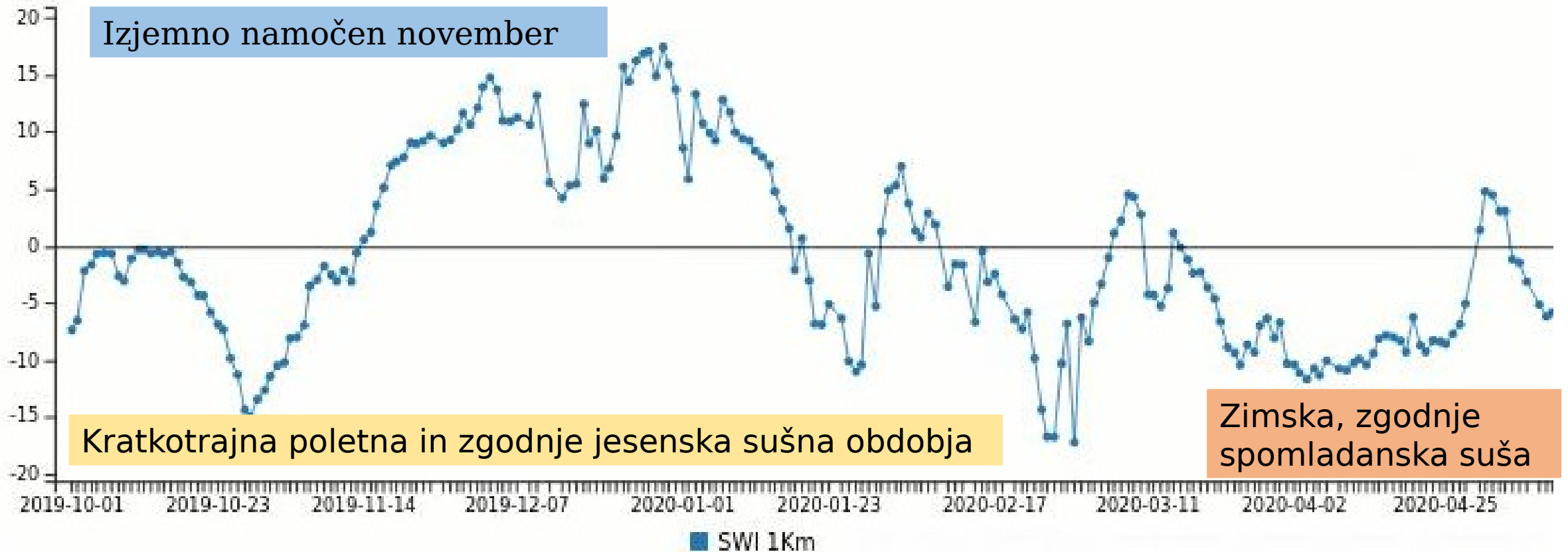
2020/05/11

Išči po zemljevidu

Sušni kazalec vlažnosti tal (SWI), Rakičan, 1.10.2019. - 11.5.2020

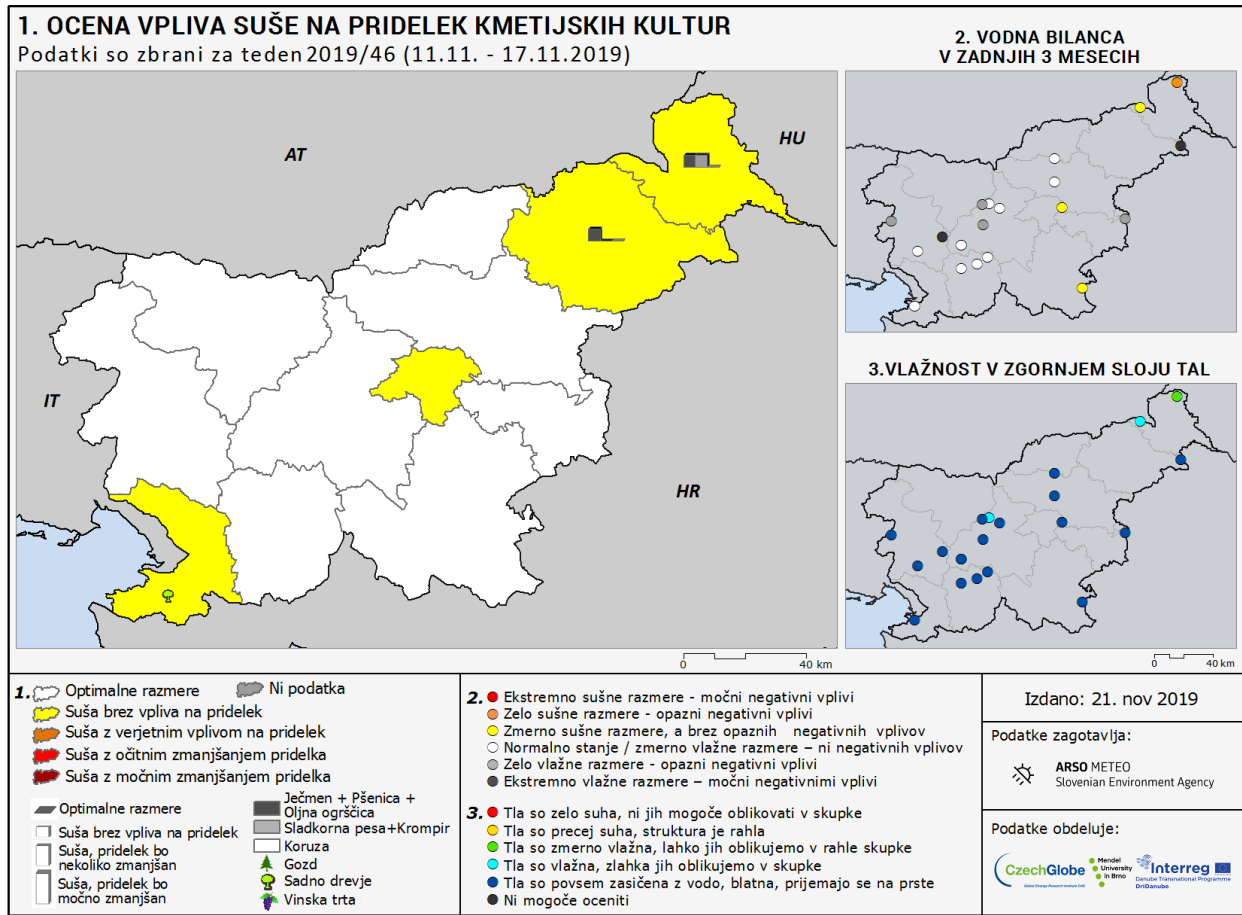
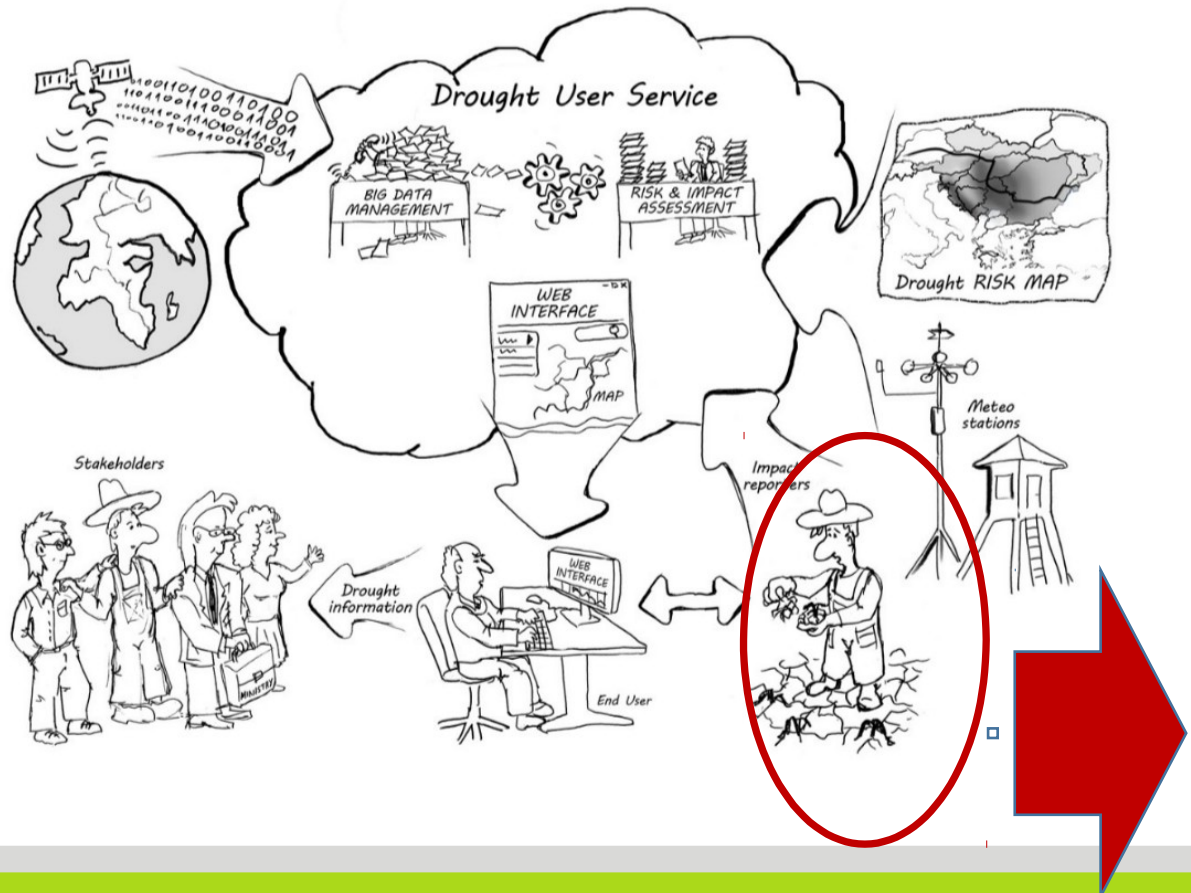

<https://www.youtube.com/watch?v=2MC5goO17H8>

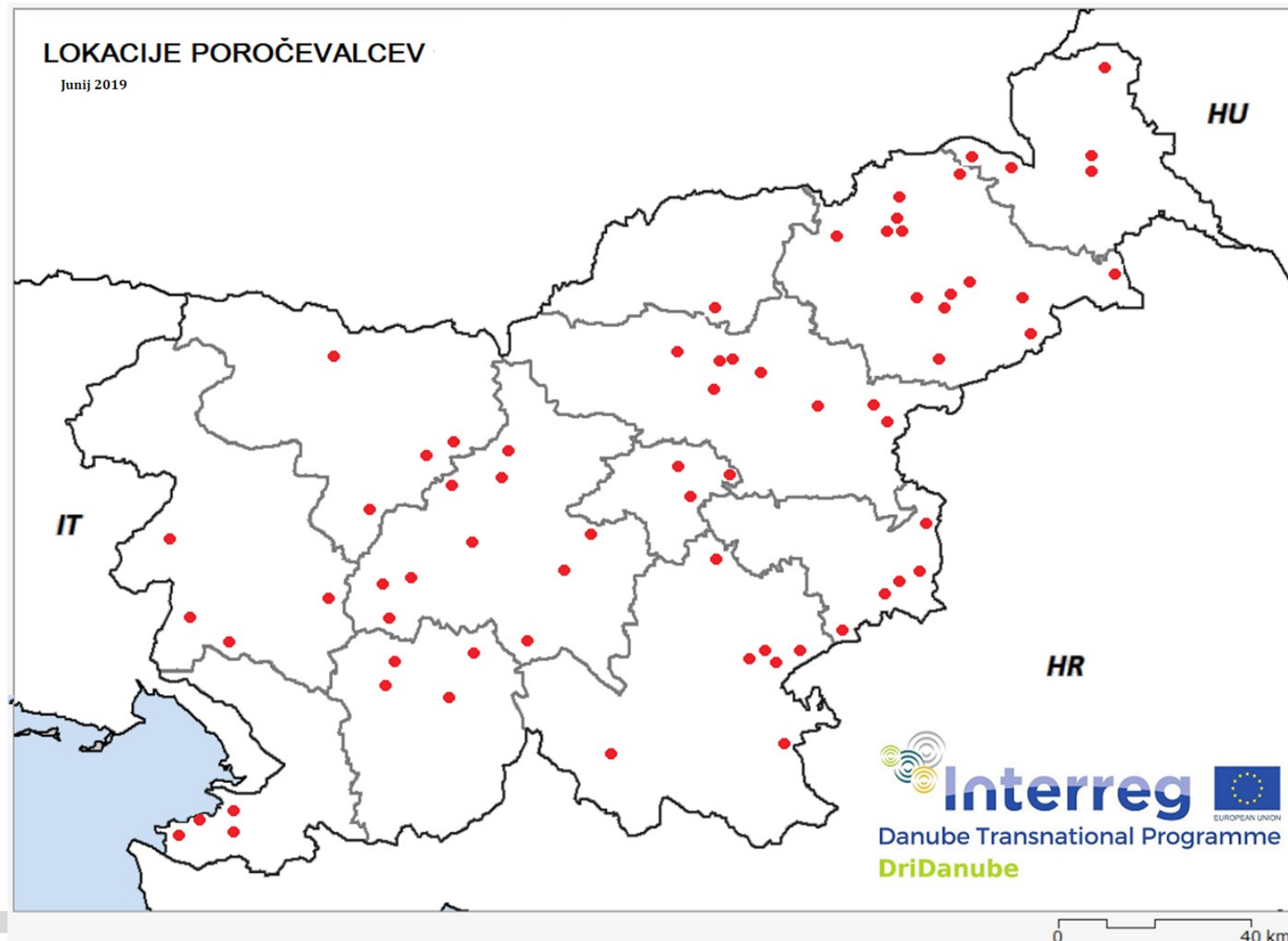
Drought Watch Tutorial

Podatki o vplivih suše - tedensko poročanje - mreža poročevalcev v Sloveniji (in v Podonavju)- začetno leto 2018

Poročevalska mreža v Sloveniji

- o Sodelovanje s kmetijsko svetovalno službo
- o Fenološki opazovalci ARSO
- o Prostovoljci

Slovenščina

2019/11/24

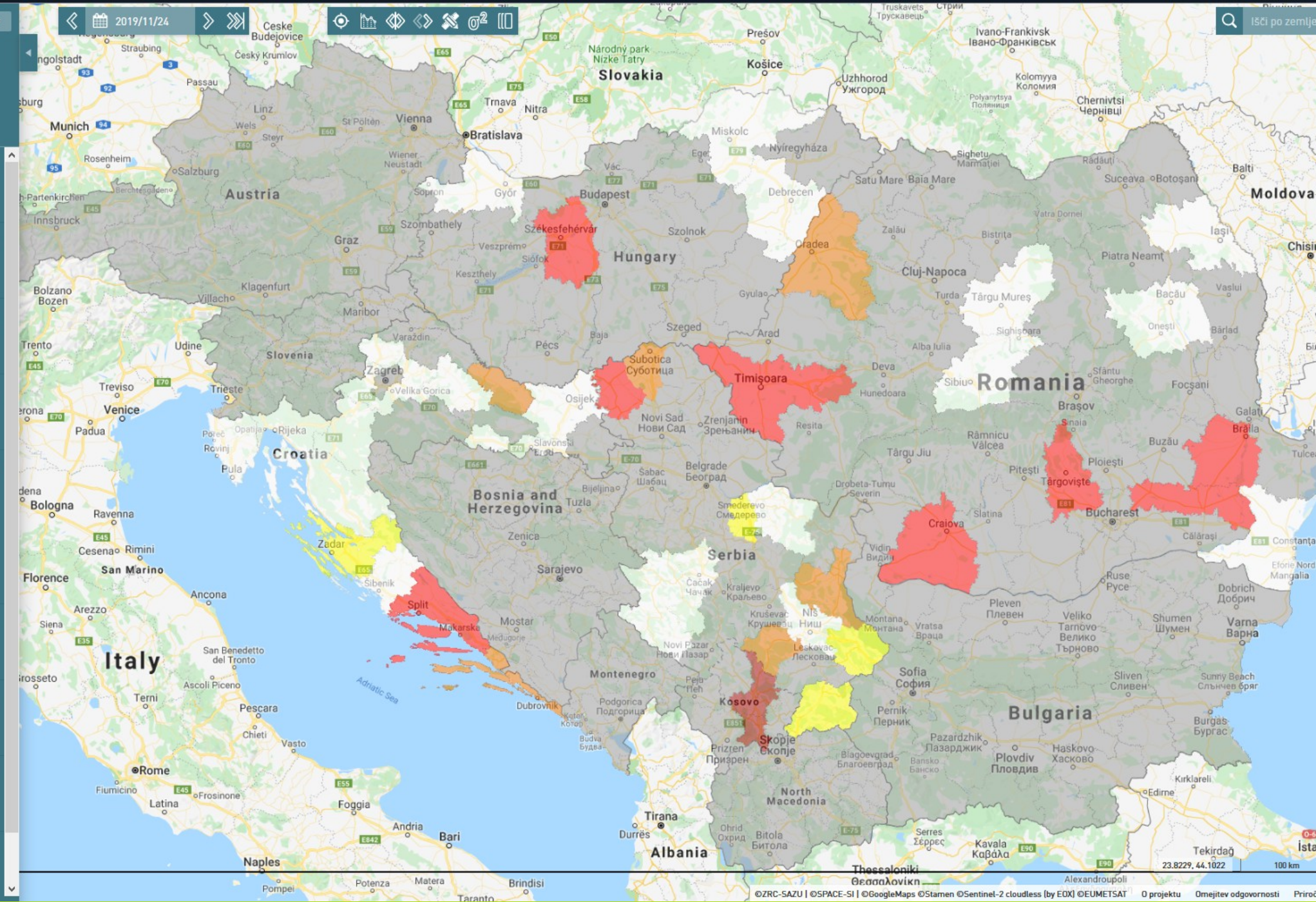
Interreg
Danube Transnational Programme
DriDanube

ČASOVNE VRSTE   STATIČNI PRODUKTI

- SWI
Kazalec vlažnosti tal (SWI)
- SWB
Površinska vodna bilanca ocenjena na podlagi simulacij numeričnih prognostičnih modelov (NWP)
- NDVI
Normaliziran indeks vegetacije (NDVI)
- Stanje vegetacije
Kazalec relativnega stanja vegetacije, ki temelji na senzorju MODIS
- Ocena posledic suše
Posledice suše na glavnih kmetijskih kulturah in gozdovih, ocenjene s strani poročevalcev na terenu.
- LAU
tedensko
- NUTS3

n/a	1.8	2.69	3.4	4	5
-----	-----	------	-----	---	---

- Napoved količine pridelka
Napoved relativne količine za najbolj razširjene pridelke na nivoju statističnih regij (NUTS3)
- 60ATP2m
Povprečna 60-dnevna temperatura 2 m nad tlemi v percentilni skali
- 10ATP2m
Povprečna 10-dnevna temperatura 2 m nad tlemi v percentilni skali
- Dnevne padavine
H-SAF 05 24-urna akumulirana količina padavin © EUMETSAT

➤ DriDanube vprašalnik za poročanje o vplivih suše – PRIDRUŽITE SE NAM!

DriDanube Questionnaire

Kontakt Varstvo osebnih podatkov Pravilnik o piškotkih

DriDanube – Tveganje za sušo v Podonavju

Glavni cilj projekta DriDanube je povečati sposobnost upravljanja tveganj povezanih s sušo v Podonavju. Vaš prispevek bo projektu prinesel informacije o trenutnih vplivih suše na vašem območju. Najlepša hvala za vaše sodelovanje!

Kako deluje

1

Registracija

Samodejna registracija bo ustvarjena s prvim izpolnjevanjem vprašalnika. Za kasnejše izpolnjevanje se prosimo prijavite z vašim e-mail naslovom.

2

Izpolnite vprašalnik

Prosimo, poskrbite, da boste natančno izpolnili vprašalnik glede na področje vašega delovanja in glede na vašo lokacijo. Navodila za izpolnjevanje vprašalnika so TUKAJ.

3

Nadaljujte z delom

Prosimo, poročajte vsak teden. Nprekinjenost poročanja je ključno za sodelovanje. Če potrebujete kakršnokoli pomoč, nas nemudoma kontaktirajte.

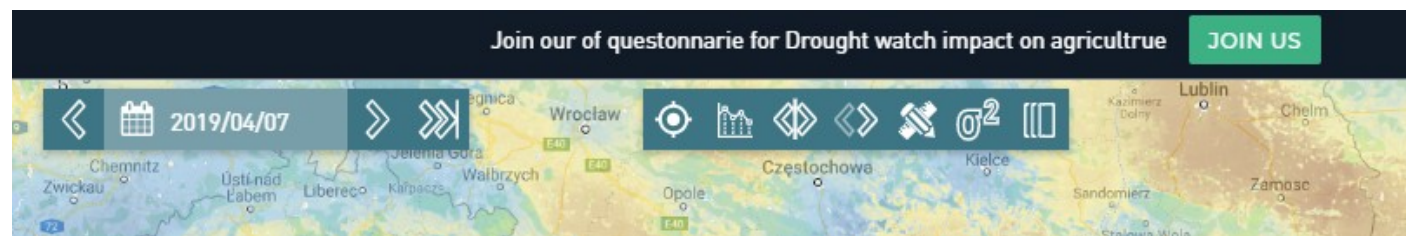
1. Kakšno je stanje vlažnosti tal do globine 20cm?

- Tla so zelo suha in na otip prašnata, skupki razpadajo, vidne so številne globoke in široke razpoke na površini tal
- Tla so suha, na otip ni zaznati vlage, struktura je rahla, vidne so prve razpoke na površini tal
- Tla so zmerno vlažna, lahko oblikujemo rahle skupke, občutek vlage na prstih
- Tla so vlažna, z dobrimi obdelovalnimi lastnostmi, možno narediti prstni odtis
- Tla so popolnoma zasičena z vodo, blatna, ob dotiku se prijemajo na prste
- NI MOGOČE OCENITI

2. Kako ocenjujete vodno bilanco v zadnjih 3 mesecih? (pomoč: Agrometeorološka napoved <https://meteo.arso.gov.si/met/sl/agromet/forecast/>)

- Ekstremno suho – pomanjkanje padavin/intenzivna suša z velikimi vplivi
- Zelo suho – pomanjkanje padavin z opaznimi negativnimi vplivi suše
- Suho – padavin premalo vendar brez opaznih vplivov suše
- Normalno stanje
- Vlažno – veliko padavin vendar negativnih vplivov prekomerne vlažnosti ni
- Zelo vlažno – veliko padavin, opazni negativni vplivi prekomerne vlažnosti
- Ekstremno vlažno – zelo veliko padavin, negativni vplivi prekomerne vlažnosti so splošno razširjeni

<http://questionnaire.intersucho.cz/si/>

Preproste metode za tedensko preverjanje stanja kmetijskih tal & in kmetijskih rastlin na izbranih nenamakanih površinah in poročanje preko spletnega obrazca.

3 vrste vprašalnikov (poročanje na izbranem vprašalniku glede na prevladujočo rabo tal na območju poročanja):

- Poljedelstvo;
- Sadjarstvo, vinogradništvo in oljkarstvo;
- Gozdarstvo.

ALPINE DROUGHT OBSERVATORY

Project ADO aims to create an online drought monitoring platform and develop policy implementation guidelines for proactive drought management in the Alpine Space region, to improve: the understanding of drought impacts in the Alps, the current drought monitoring and forecasting capabilities, and the current drought management practices and drought preparedness.

Kontaktni podatki:

**Agencija Republike
Slovenije za okolje
Oddelek za
agrometeorološke analize**

Vojkova 1b, 1000 Ljubljana

T: +386 1 478 4073
andreja.susnik@gov.si